

1: Kabul

Afrejse

Der var Turkish Airlines, der havde påtaget sig at bringe mig til Kabul. Det gjorde de, men med et kedeligt, natligt 4-timers ophold i lufthavnen i Istanbul. Der har jeg været nogle gange, men aldrig hvor der har været et værre mylder, og fire timer om natten er slet ikke min livret, og så var der stadig 6 timers flyvning til Kabul.

Lufthavnen i Kabul var som jeg huskede det, men rundt om lufthavnen var der ryddet. Kun betonflader. Jo, og så havde lufthavnen skiftet navn. Før hed den Kabul International Airport, men nu hedder den Hamid Karzai International Airport. Hamid Karzai er den tidligere præsident. Nu har han så fået et lille mindesmærke.

En anden ændring var, at man måtte køre sin bagage et langt stykke fra lufthavnsbygningen og ud til et telt for så at få sin bagage undersøgt, før man blev sluppet ud.

Dem, der skulle hente mig, sagde pænt velkommen og kunne fortælle mig, at jeg ikke kunne blive kørt til EUPOL's hovedkvarter før om aftenen (lige nu var klokken omkring 10 om formiddagen). Ventetiden skulle tilbringes i et sikret hotel i kanten af lufthavnen. Det er ret stort og dets otte blokke kan huse omkring 400 mennesker. Her har EUPOL lejet en blok og har sikret det yderligere inde i det sikrede område. Jeg var træt og lidt ked af at skulle vente indtil jeg fik et dejligt værelse sågar med internet-forbindelse og en dejlig seng.

Lock Down

Lock down betyder, at der stort set ikke må køres nogen steder. Så jeg måtte vente...og sove lidt.

For at købe noget, mad skulle jeg bruge dollar, men jeg havde kun taget Euro med. Heldigvis var der en pengeautomat, men den var pt. ude af drift, så ingen større middage til mig.

Om aftenen kom de så og hentede mig.

For et stykke tid siden havde jeg haft en kontakt til Martin. Han er svensker og jeg har kendt ham siden jeg kom hertil første gang i marts 2010. Han er nu den, der står for bl.a. værelser her. Jeg havde på forhånd bedt ham om at få et værelse i en bestemt bygning. Han havde svaret tilbage, at der var booket et værelse til mig. Jeg havde også bedt om havudsigt, men det mente han ville koste lidt ekstra!!!! Der er vel et par tusind km til nærmeste hav.

En anden og meget positiv oplevelse var, at der stod hele fem danske politifolk og tog imod mig med bl.a. en kop kaffe og hjælp til at komme på plads.

Vi er nu otte danskere på stedet. Det er vældig hyggeligt. Vi mødes ofte til spisetiderne og får en kop kaffe udenfor bagefter.

Jobbet

Jeg er udsendt som det man kalder Visiting Expert. Det er en ordning, der gør det muligt at ansætte folk i en kortere periode til at løse en konkret opgave. Den opgave jeg skal forsøge at løse er vurderet så stor, at det kræver 2 x 3 mdr. Meningen er, at jeg skal hjælpe lidt til i et nyoprettet direktorat i Indenrigsministeriet "Monitoring and Evaluation Directorate".

En som mig, der har en lidt nordjysk tankegang, bryder sig ikke rigtig om at blive betegnet som ekspert. Jeg føler mig ikke som sådan en. Jeg mener det er vigtigt at vide hvad man ved, men endnu vigtigere at vide hvad man ikke ved. Man lærer gennem livet, siger man, men måske lærer man også hvor meget man ikke ved, og derfor synes jeg ikke helt, jeg passer til betegnelsen ekspert.

En udflugt

Hovedkvarteret her er ca. 230 meter langt og knap 60 m bred. Her er der kontorer, undervisningslokaler, indkvartering af de ca. 150 udsendte, Indkvartering af professionelle sikkerhedsfolk, kantine, fastfood butik, en anden butik, kondirum, og sågar en bar samt mere sociale lokaler osv. Det betyder at her er ret tæt befolket, og da mulighederne for at køre ud til andre steder, er meget begrænsede kan en udflugt godt friste.

På torsdag, om aftenen, kører vi danskere ud til et hotel ved lufthavnen. Meningen er, at vi skal nyde Swimming-pool'en, tage en tur ud i den militære del af lufthavnen og se på de få og små butikker, der derude, og så køre tilbage hertil fredag aften.

Fridag

I dag, fredag den 1. maj, har vi fridag. Ikke fordi vi skal gå med røde faner eller synge: "Nu dages det brødre" eller noget i den retning.

Fridagen skyldes fejringen af den ortodokse påske.

Det er sådan noget man har, når der er mange forskellige mennesker samlet på et sted som her. Senere på måneden kommer "Europa-dag" og i næste måned 1. dag i Ramadanen, men så tæt falder fri/helligdagene nu heller ikke hele året.

Nok for nu.

Hilsen Svend.

2 Kabul

Det med vejret

Om morgenen den 24. april fløj jeg over de afghanske bjerge. Solen skinnede og vejret var meget klart. Bjergene var brune og der lå hvide snehatte på bjergtoppene og de snehatte vil formentlig ligge der hele sommeren. Der var ikke noget grønt at se, men i dalene kunne man ane små veje. Kiggede man godt efter, kunne man også se små landsbyer, men husene er lerklinet og faldt helt i med omgivelserne.

Da vi kom nærmere lufthavnen og længere ned, kunne jeg se vand – små søer mange steder, og det var usædvanligt.

Forklaringen fik jeg senere. Om vinteren plejer der at falde store mængder sne i bjergene og ind imellem også her i byen, men sådan har vinteren ikke været i år. Det har regnet meget siden november, og det har på nogen måder været godt. Man kan dyrke lidt mere her i foråret. Det dårlige er, at når der ligger meget sne i bjergene, smelter det meste selvfølgelig om foråret. Smeltevandet har gennem århundreder fundet deres vej ned fra bjergene, ned til Kabul River, der løber gennem byen. Det meste af året er der mange andre ting i floden end vand mest skidt og møg, men når smeltevandet kommer stiger vandet i floden og skyller skidtet.....et eller andet sted hen.

Men regn i stedet for sne gør en forskel. Regnen kender åbenbart ikke smeltevandets baner, så det har forårsaget en del jordskred, og floden har stadig ikke noget vand til at skylle skidtet væk. Det ligger stadig i floden. Dem, der dyrker bl.a. grøntsager rundt om byen er vist mægtig glade for de mange små søer, da det normalt ikke regner så meget om sommeren.

Booommm

Det var blevet mørkt, da vi nogle få stykker sad og spiste i kantinen. Ved bordene ved siden af, sad der nogle af de sikkerhedsfolk, der kører os, når vi skal køres og i øvrigt passer på os.

Der var bare almindelig hyggesludren, da der pludselig lød et brag et sted uden for området. Sikkerhedsfolkene troede tydeligvis, at det var noget, der eksploderede. De sprang op og sprintede ud af kantinen. Selv reagerede jeg ligeså meget på sikkerhedsfolkenes reaktion, så jeg luntede også af sted. Jeg har kun 20 – 30 meter over til det hus, jeg bor i. Da jeg kom uden for kom der et lyn og derefter et torden bulder. Nå, det var altså tordenvejr! Der kom flere lyn og en masse buldren.

Dagen efter fik jeg at vide, at lynet var slået ned i vaskeriet, eller rettere på taget af vaskeriet. Der havde ikke været mennesker i nærheden, og man kunne bare se en sveden stribe på det flade tag, som også fungerer som en slags soldæk, hvor soldyrkerne søger hen, når de har fri.

Afghanistan – et rigt land

Selvom Afghanistan er et af verdens fattigste lande, så kunne det være et af verdens rigeste. Det lyder lidt skævt, men det er faktisk rigtigt.

Sagen er den, at landet har stort set alle de naturrigdomme, man kan tænke sig, men der er ikke så stor interesse i at investere i minedrift osv. på grund af den usikre situation, som landet er i og har været i gennem mange, mange år. Det er ikke bare Taleban og Sovjet under deres besættelse, der har skabt ufred. Der er også mange mere eller mindre private krigsherrer, der bekriger hinanden, og som også har en vis politisk indflydelse.

På en konference om korruption tidligere på måneden, kom det frem, at der faktisk foregår lidt minedrift. Man regner med at 10% af den minedrift, der foregår, sker på lovlig vis. De 90% er illegalt – altså uden om myndigheder, skattevæsen osv. Produktet af minedriften skaffer man så ud af landet ved hjælp af korruption.

Det er en kendt sag, at kineserne er i landet for at forberede minedrift osv., når det bliver muligt, men det er der givet også andre lande, der holder øje med.

Har alt det så flyttet sig siden jeg i 2010 var her første gang?

Med hensyn til minedrift kan jeg kun sige, at det tror jeg nok. Noget kan tyde på det.

Men jeg synes byen er blevet lidt pænere, uden at være pæn

En anden ting, som måske taler et lidt klarere sprog, er at flere og flere internationale luftfartselskaber flyver på Kabul. I 2010 var det kun de nationale selskaber og Air India, der fløj.

I 2012 var Turkish Airlines og et selskab, der hedder FlyDubai, kommet til. Nu flyver også Emiraterne på Kabul, og det må vel alt sammen være fordi, der sker noget i landet.

Slut for nu.

3 Kabul

Et hovedkvarter

Jeg har vist tidligere nævnt, at hovedkvarteret dækker et areal, der er godt to fodboldbaner langt og er lidt mere end en fodboldbane bred.

Oprindeligt blev det bygget af tyskerne i begyndelsen af nullerne. Tyskernes indsats blev ikke en ubetinget succes og i 2007 overtog EU opgaven, og det hele er så siden blevet udbygget en del.

Måske kunne det være sjovt at vide, hvad der så er inden for disse rammer.

Som det er nu, er der godt 170 værelser med bad, toilet, air condition, varme, TV stik, trådløs internetforbindelse osv.

I forbindelse med at man lukkede de små afdelinger ned i bl. Mazar e Sharif og Kunduz flyttede man ca. 25 beboelsescontainere her til. Dem installerede man på bagsiden af den bygning jeg bor i. Måske er min container fra Mazar en af dem. Til daglig er der ikke nogen, der bor i dem, men de tjener som en buffer.

Her er egen vandforsyning, og vi har formentlig Kabuls reneste vand. Det er bakteriekontrollet osv., men vi drikker kun flaskevand alligevel.

Elforsyningen klares af to – tre store generatorer, og der er stort set aldrig strømafbrydelse.

En teknisk afdeling med forskellige mennesker, bl.a. elektrikere ordner alt det tekniske.

En IT-afdeling ordner alt med netværk, computere og den slags ting. Internet forbindelsen her er blevet langt bedre de senere år. Sidste gang jeg var her, kunne man ikke regne med at kunne gennemføre en SKYPE samtale og slet ikke med kamera. Nu kan man faktisk se dansk fjernsyn over nettet.

En Camp Management enhed sørger for alt med værelser, vedligeholdelse af bygninger osv.

Der er også et vaskeri, hvor man kan aflevere sit vasketøj den ene dag og hente det vasket og strøget den næste. Det køres helt af en flok afghanske kvinder.

Så er der en kantine, der i fagsproget hedder D-fac, hvorfor det hedder sådan ved jeg ikke, men her bespises vi alle sammen mod betaling. Der er også en PX. Det er en lille købmandsbutik, hvor man kan købe daglige fornødenheder. Hvorfor det hedder PX, ved jeg heller ikke.

Der er en logistikafdeling, Der skal jo bringes masser af varer in – det meste fra udlandet. Alene mad til 150 internationalt ansatte og daglig frokost til 160 afghansk ansatte kræver en del varer.

Der er et lille posthus, hvis man skal sende eller modtage breve o.l.

Der er en transportenhed, der forvalter biler m.v. Til det hører et mekanikerværksted med to faste mekanikere.

Der er en personaleafdeling, der administrer al personale, internationale og nationale.

Så er der de såkaldt "sociale områder". Der er et stort kondirum, en squashbane, et yogarum og en sauna.

Dertil kommer to barer. Den ene er åbent hver aften. Den anden kun torsdag aften. Det passes helt af frivillige og ulønnede. Overskuddet går til forskellige velfærdsting, f.eks. havemøbler, ja, og så har man også lavet et "gør-det-selv" køkken hvor nogen stykker kan slå sig sammen og lave mad selv.

Så er der Cabana. Det er et overdækket opholdsområde. Om vinteren er det nogenlunde opvarmet. Om sommeren tager man alle vinduer af, så det er helt åbent. Cabana ligger ud for torsdagsbaren, så man kan købe sig lidt at drikke og sætte sig ud og nyde det.

Der er en volleyballbane, som også kan bruges til lidt fodbold, hockey osv.

Så er der en stor sikkerhedsafdeling, og den vil jeg ikke fortælle så meget om, men bare sige, at når man kender lidt til den, føler man sig ganske tryk.

Og så kommer vi til dem, der faktisk farer ud og gør noget, som rådgivere osv. Aktiviteterne nu og frem til nytår sigter på at få det afghanske system til at fungere så godt som muligt inden missionen formentlig lukker ned til nytår.

I dag er det fredag, og så er der brunch i kantinen. Der vil jeg lige gå over nu.

4 Kabul

Det støver.

Man har faktisk lavet en omvendt hitliste for de byer, der er verdens mest luftforurenede – altså, hvor der er mest skidt, støv, os, osv. i luften.

Nogen vil måske tro, at Kabul topper listen, men det gør den ikke. Det gør et par storbyer i Pakistan.

Så nummer to da?

Nej heller ikke. Til nogens overraskelse er det Qatar, og det er tankevækkende, når man tænker på store sportsarrangementer.

Kabul er nummer 3, og det er såmænd slemt nok. Jeg var en gang for længe siden på et kursus, som nogen havde lavet for sådan nogen som mig. På det kursus optrådte en læge – han var såkaldt krigskirurg. Han sagde om støvet i Kabul, at der er rigtig meget af det, og halvdelen er formentlig tørret kamel-lort.

Her anbefaler man at gå med maske. Det er der nu ikke så mange, der gør. I alle kontorer og værelser står der en luftrenser, man mener bør køre døgnet rundt. Det gør den vist ingen steder. Den larmer. Det med støvet er så slemt, at hvis man stiller en nyvasket bil kl. 10:00, så er den grå-brun af støv inden middag. Man mærker det støv i næsen hele tiden.

Om det er sundt. Nej, det er det ikke. Man antager at sygdomme forårsaget af støv årligt kræver ca. 3.000 menneskers liv her i Kabul. Det er et langt større antal end Taleban har på samvittigheden, her i byen.

Det næst-farligste her i byen, hvis man skal tro statistikerne, er trafikken. Jeg har nu aldrig kørt bil her i landet og jeg kommer heller ikke til det, bl.a. fordi jeg ikke vil blive lukket ud ad porten, selvom jeg faktisk har et kørekort til en tung bil, som dem, vi bliver kørt i.

Hvor terrorhandlinger findes i statistikken, ved jeg ikke, men det er da noget, der tales meget om.

Demonstrationer

For et par dage siden var der varslet demonstrationer i byen. Der var rygter om at millioner af mennesker ville gå på gaden. I det her tilfælde endte det vist på ca. 10.000.

Demonstrationer går som regel nogenlunde fredeligt for sig, men enkelte gange udarter det sig, og derfor tager man visse forholdsregler. Politiet spærrer gader af, og dermed går trafikken mere eller mindre i stå. Folk når ikke frem til job eller andet, de skal.

Demonstranterne råber og brænder bildæk af. Det fremmer heller ikke afviklingen af trafik.

Alt i alt betyder det, at mange simpelthen bliver hjemme.

Det fik også indflydelse på min beskedne tilværelse.

Aftenen før blev jeg og en kollega kørt ud til et sikkert sted, hvor vi skulle bo et par dage, mens vi havde møder i et ministerium om dagen.

Den ulyksalige morgen gik jeg ned til stedets restaurant for at få lidt morgenmad. Der var lukket. Nå, jeg luskede lidt rundt, vejret var jo dejligt, solen skinnede, men der forblev lukket.

Altså ingen morgenmad til mig.

Efter møderne vendte vi tilbage til stedet, bl.a. for at få en tiltrængt frokost, men der var stadig lukket. En af stedets folk (jeg har senere fundet ud af, at han faktisk var dansker) blev opmærksom på vores bekymrede ansigter, men kunne så oplyse at der ville være lukket hele dagen. Det samme ville stedets lille kiosk være.

Altså ingen mad den dag – og dog!

Den flinke mand fandt et par nødrationer – en til hver, og det var da meget, meget bedre end ingenting, og flaskevand havde vi jo rigeligt af.

For at gøre historien kort, så levede jeg af én nødration fra jeg søndag aften spiste her i hovedkvarteret til tirsdag middag, hvor jeg spiste frokost. Heldigvis har jeg lidt at tære på, så jeg klarede den.

Der var i øvrigt en, der fortalte om demonstranterne. De startede om morgenen med at råbe og brænde bildæk af, og det fortsatte man med til hen mod middag. Så var der en af demonstranterne, der råbte: "Hi folks – det er tid til frokost". Så gik alle hen for at spise lidt frokost. En time eller halvanden kom de så tilbage og fortsatte med at råbe og brænde dæk af.

Det er en sjov historie, men om den er sand?????

Løs snak

På mine møder i ministeriet møder jeg mange af ministeriets medarbejdere. Min opgave er at rådgive dem i det job, de nu skal udføre. For tiden bruger jeg tre hele dage om ugen på det. De øvrige dage går med forberedelse, rapportering og andre møder.

Bortset fra rådgivningen i ministeriet, som i øvrigt ser meget forskellig ud i forhold til de ministerier, der ligger rundt om Christiansborg, kommer man også til at tale med de mennesker om andet end det embedsmæssige – altså almindelige, menneskelige ting som familie, dagligliv, fremtidsudsigter osv.

I går faldt jeg i snak med en mand, 51 år, og stedfortræder i en afdeling. På en måde var han privilegeret. Han havde haft job det meste af livet, bortset fra nogle måneder, hvor Taleban havde sat ham i fængsel. Han blev aldrig helt klar over, hvorfor, men han slap da ud i live.

Hans løn nu var ca. 300 US dollar om måneden. Knap to tredjedele går til husleje, men det går, sagde han.

Jeg bad ham så kigge lidt i krystalkuglen og prøve at se fem år ud i fremtiden. Hvordan ser tilværelsen så ud.

"Ikke lyst". Sagde han. "51 år af mit liv er gået, og den del af livet er gået med at overleve, og det er svært at se, hvorfor de kommende år skulle blive anderledes".

Vores afghanske samarbejdspartnere er helt opmærksomme på de skævheder der er.

I 2010 havde jeg et rigtig godt samarbejde med chefen for den militære anklagemyndighed i Mazar e Sharif. En dag måtte jeg sende afbud til et møde, vi havde aftalt. Næste gang vi mødtes, beklagede jeg afbuddet, der skyldtes sikkerhedsmæssige forhold.

"Jeg forstår godt", sagde han, "at I tager jeres forholdsregler, men I må også godt tænke på, at mens I bor på stærkt sikrede områder, kører i sikrede biler med bevæbnede folk, går med skudsikre veste, skal jeg, min kone og mine ni børn leve et helt liv her uden egentlig beskyttelse af nogen art".

5 Kabul

Morgen

Det er svært at lære at sove længe. Jeg troede, jeg kunne lære det, men det kan jeg nok ikke. På den anden side kan jeg godt lide at gå tidligt i seng, så det passer måske sammen.

Normalt er klokken før seks, når jeg vågner. Så kan man jo ligge lidt og lytte til de lyde, der er uden for. Nogle små duer kurrer, men ellers er der ingen fuglesang. Ofte er der støj fra et par helikoptere, der flyver hen over. Ofte hører jeg noget langt tidligere – allerede mellem kl. 3 og 4 kalder imamerne til bøn. Jeg kan høre i hvert fald fire forskellige, og de kalder ikke på samme tid.

Jeg står op, hopper i et par shorts og drejer lamellerne for at få lyset ind. Der glider en skygge forbi mit vindue. Lidt efter glider skyggen den modsatte vej. Det er ham, der hver morgen med en svaber tørrer nattens støv af fliserne uden for.

Så finder jeg morgenmaden frem (den spises altid her hos mig selv). For tiden er det cornflakes med mælk. Hvis der er noget i mit køleskab, spiser jeg også frokost hos mig selv, men det er der ikke altid.

Computeren åbnes. Er der nye mails? Så ser jeg en brugt TV-avis – 2130 fra aftenen før. Så kigger jeg på ni.dk. Er der gode eller store nyheder?

Kaffen er lavet – jeg skal huske at hente flaskevand i dag - og jeg går uden for med koppen. Solen skinner jo allerede og vejret er fint – det bedste i løbet af dagen.

Så skal jeg skrive en morgenhilsen til Karin. Jeg sætter mig, ved ikke helt, hvad der vil forplante sig fra fingre til taster, men nogle linjer kommer der ud af det. Om det blev begavet? Spørg Karin.

En tur under bruseren, oprydning på værelset – når man bor på et ret lille område, bliver man lidt hys med at sengen er redt og det hele er på plads.

Vasketøjet skal i en netpose og kan afleveres på vaskeriet. Man kan hente det dagen efter, vasket og strøget.

Når alt det er gjort, så tager man sit skilt. Det skal man altid gå med om halsen, så man kan se, at man hører til her. Telefonen skal i lommen. Den er en slags livline – er der noget vigtigt, bipper der en SMS ind.

Så går jeg på arbejde. Der er ca. 50 m fra mit logi til mit kontor – og jeg er der altid lidt for tidligt.

Aften

Klokken har rundet 1700, og man skal tænke på at holde fyraften. Inden computeren lukkes, kigger jeg lige på dagens sikkerhedsopdatering. Sådan en kommer der hver eftermiddag. Normalt er det

mere om den generelle sikkerhedssituation, men der kan også være trusler mod et sted, hvor vi så ikke må køre til den næste dag. F.eks. fik vi besked, da det gik galt i Istanbul for nogle dage siden. Godt nok er Istanbul langt væk her fra, men mange rejser den vej, når de skal hjem, og derfor er en sådan melding relevant.

Så lukkes computeren ned. Der ryddes lidt op på skrivebordet, så er det rarere at komme til i morgen tidlig.

Jeg lusker over til mig selv, får skoene af og skifter til shorts, T-shirt og sandaler.

Så kan man kigge danske nyheder igen, høre radio over computeren, lave sig en kop kaffe. Der er nemlig ingen faste programpunkter før kl. 1830, så er der nemlig dansk spisetid, dvs. at på det tidspunkt har vi aftalt at spise.

Efter spisetid sætter vi os udenfor med en kop kaffe og udveksler dagens genvordigheder, bagtaler dem, der nu skal bagtales, alt i alt en samtale, der har meget dansk indhold. Selv om vi alle sammen arbejder på engelsk, er det afslappende at tale dansk en times tid om aftenen.

Så er der lige noget, der skal på plads. Man skal ned og sige farvel til dem, der skal hjem en tur, og velkommen tilbage, til dem, der har været hjemme, Disse transporter sker som regel når det er mørkt, og hvorfor det gør det, gemmer jeg til en anden gang.

Årene er gået

Chefen for afdelingen var ikke på kontoret den dag. Afdelingen, som man finder i Indenrigsministeriet, er på ni mand. Alle ni mand sidder på et lille kontor, hver ved sit lille skrivebord. Her i landet (og i mange andre lande) hører politiet under indenrigsministeren, og personalet er langt overvejende politifolk. Faktisk bryder man sig ikke meget om civil ansatte, mest fordi de får en højere løn for at bestride de samme poster.

Nu var chefen, der er politimand og har rang af oberst, ikke til stede. Han er en flink mand, veluddannet og har en herlig humor. Når man kommer plejer chefen at kigge over på en lidt yngre fyr, der sidder ved et bord i hjørnet. Fyren ved, hvad det betyder: Der skal serveres the med et par bolcher.

Men i dag var chefen der ikke. Kaldt til møde hos chefen eller sygdom i familien, eller hvad det nu kan være.

I stedet faldt jeg lidt i snak med hans stedfortræder – også politimand og har også rang af oberst.

”Jeg har levet i 52 år nu, men jeg kan ikke huske, at her har været fredeligt og jeg har mistet troen på at Afghanistan bliver fredeligt”. Sagde han. Med sådan en bemærkning tænker man jo på Taleban, men der var jo også Mujahedin og så var der russerne. Både før og nu var/er der *war lords* (krigsherrer), der med deres egne hære fører egne krige, og der er nok at slås om.

I dag kunne man læse i medierne, at man anslår, at landet dagligt mister millioner af dollars på grund af illegal minedrift. Der er masser at grave efter og der er penge i det, men det er ikke særlig lovligt. For en måneds tid siden blev nogle mænd dømt for "land grabbing". Dvs. at man tager et stykke land, måske fra en lovlig ejer. For en passende betaling kan man få hjælp fra en krigsherre og få fikset formalia omkring ejerskabet, så man kan sælge det f.eks. til illegal minedrift.

Hvis der ikke er andre måder, man kan forsørge sin familie på, kan man måske få arbejde i en illegal mine. Lønnen er ringe og arbejdsforholdene ofte livsfarlige, men arbejdstilsynet kigger vist kun sjældent forbi.

6 Kabul

Eid Mubarak

I tirsdags sluttede Ramadanen, og det slutter med Eid – en muslimsk fest, der i sit udtryk kunne minde lidt om vores jul og varer i mindst 3 dage. Man spiser god mad, besøger venner og familie, modtager gæster og beværter dem så godt man kan. Det fejrer muslimer uanset hvor meget eller hvor lidt religiøse de er.

I den danske presse er Eid blevet fremstillet som en mellemøstlig tradition. Det passer ikke. Da vi boede i Malaysia blev vi også inviteret til og deltog med stor fornøjelse i vores muslimske kollegers Eid festligheder. På samme måde som vi deltog i hinduernes lysfest og i kinesernes nytårsfestligheder (det er dog ikke så religiøst). De ønskede også os glædelig jul, selvom vi var i et muslimsk land.

Vores danske statsminister er blevet kritiseret offentligt for at ønske muslimerne Glædelig Eid Mubarak. Jeg ved godt min hjerne ikke er så stor, og den hjerne jeg har efterhånden er godt brugt, men jeg fatter af mange grunde ikke kritikken. Han er jo statsminister bl.a. for muslimerne – af gode grunde – man kan jo ikke have en statsminister, der kun er statsminister for dele af befolkningen. Det er vel også et tegn på åndelig fattigdom, hvis man ikke er i stand til at glæde sig på andres vegne?

Jeg må erkende, at jeg har ønsket alle mine samarbejdspartnere, tolke og andre Glædelig Eid Mubarak. Det er jo mennesker, jeg sætter pris på, så hvorfor ikke.

En bustur.

Sådan noget skriver jeg almindeligvis ikke så meget om, men i dette tilfælde, har det været meget fremme i pressen – også i Danmark.

I Wardak provinsen, der ligger et stykke vest for Kabul, ligger der et politiuddannelsescenter. Her giver man nyansatte politifolk en beskeden uddannelse på nogle få uger. Beskeden også fordi en betydelig del af de nye folk er analfabeter og vil, selv med politiuddannelsen, ikke være i stand til at aflæse en nummerplade. Altså: glem enhver sammenligning med danske politifolk.

Når uddannelsen er slut, får de en uniform og en pistol. Derefter går turen til det politidistrikt, de skal gøre tjeneste på.

For en uges tid siden var en flok færdiguddannet i Wardak, og knap 150 skulle gøre tjeneste i forskellige distrikter i Kabul. Man læssede dem på seks busser og drog ind mod byen i en buskortege.

I udkanten af Kabul, blev den forreste bus ramt af en personbil, der detonerede i sammenstødet. Personbilen var fyldt med sprængstof og målet, den første bus var ikke spor tilfældig.

Området blev fyldt med død og ødelæggelse. Døde, sårede, stumper af bussen flød over det hele. Folk strømmede til for at hjælpe, men 10 minutter senere ramte en anden personbil med ligeså meget sprængstof bus nr. 3 i kortegen.

Jeg skal ikke træde mere rundt i det, men 43 unge politifolk døde og hen mod 70 blev sårede.

Sagen kører stadig i afghanske medier, bl.a. fordi det er kommet frem, at det afghanske National Department on Security havde advaret mod et sådant angreb, bl.a. fordi det er almindelig kendt, at ca. hver anden måned kører der sådan en kortege ind mod Kabul, og det er ligeså kendt at politifolk altid er et mål for Taleban.

Nu kommer der så et retsligt efterspil mod dem, der havde ansvaret for transporten.

Det skal også lige nævnes, at afghansk politi ikke kører i sikre køretøjer og en almindelig bus er en meget dårlig beskyttelse.

De biler vi bliver kørt i vejer knap 5 tons fordi de er forede med flere lag stålplader og vinduerne er 4,5 cm tykke og er lavet af lamineret glas, og beskytter mod skud med håndvåben osv.

Højt at flyve

I Afghanistan er der fire luftfartsselskaber, der driver ruteflyvning og persontransport. I 2010 fløj jeg nogle gange med et af dem, nemlig Safi Air. Det var den gang de eneste, der fløj til Dubai. Den gang fløj Safi også på bl.a. Frankfurt, men vist kun et par gange om ugen.

Vistnok i begyndelsen af 2011 fik Safi Air forbud mod at flyve i EU luftrum fordi de ikke levede op til sikkerhedskravene. Nu var alle fire afghanske luftfartsselskaber så udelukket fra EU luftrum, og det er de stadig, Missionen her fraråder ansatte at flyve med disse selskaber. Alligevel var der en finsk kollega, der skulle hjem til Helsingfors. Hun valgte at flyve med et andet afghansk selskab, Pamair, til Moskva og derefter med Aeroflot til Helsingfors. Det blev lidt af en tur. Først blev afrejsen fra Kabul forsinket i to dage. Da hun endelig kom til Moskva, måtte hun vente i 30 timer, før hun kunne komme videre til Helsingfors

Nogenlunde samtidig (2011) begyndte FlyDubai at flyve Dubai-Kabul. En anden mulighed var at flyve med Air India til Delhi. På det tidspunkt var der ikke andre muligheder.

Senere begyndte Turkish Airlines at flyve dagligt til Kabul og nu også Emirates.

Alligevel skete der følgende: En kollega fra et østeuropæisk land var udsendt at hjemlandets regering i et år. Da det år var gået, var han lykkelig, da han fik en kontrakt direkte med missionen her. Det gav ham en løn, der var langt højere end den han fik af sin regering, men nu skulle han selv betale flybilletter, når han skulle hjem. Han gik på nettet og fandt det billigste. Det var langt fra den bedste forbindelse, men altså den billigste. Det var med Pamair til Dubai og med Aeroflot til Moskva og herefter til hjemlandet. Han kom hjem om end med lidt forsinkelser her og der, så dog uden de store problemer. Turen tilbage til Kabul drillede lidt mere. Hans fly fra Dubai var aflyst af tekniske årsager, men han fandt et andet afghansk selskab han kunne komme med, dog med en

halv dags forsinkelse. Efter at have fløjet i en times tid meddelte man, at man ville lande i Kandahar (i stedet for Kabul) i det sydlige (og noget ustabile) Afghanistan. Her stod han så sammen med mange andre passagerer, der egentlig ikke skulle til Kandahar, men til Kabul. Flyet ville/kunne ikke flyve længere og anden løsning skulle findes. Det lykkedes ham ti timer senere at komme med et andet afghansk selskab til Kabul. Han ankom næsten et døgn forsinket, men undgik at sidde i lufthavnen i Kandahar endnu længere. I Afghanistan kan man jo ikke bare gå ud i byen og leje sig ind på et hotel. Han nåede frem, men fortjenesten ved at flyve billigt var for længst væk og turen havde været alt andet end behagelig.

Det er mig bekendt helt usædvanligt, at nogen vælger at flyve med afghanske selskaber, men det er ganske sædvanligt at østeuropæiske kollegaer tænker mere økonomisk end os andre – godt og vel.

Når man spiser i vores kantine, skriver man sig på en liste, og så afregner man for de måltider, man har fået en gang om måneden. Man kan spise morgenmad, frokost og middag, og man kan vælge at sætte sig derovre og spise, men man kan også vælge, at spise et andet sted. Så får man maden i en box og beder om at få fyldt boxen godt op med hvad man nu kan få den dag. Dermed har man så mad til et helt døgn og betaler kun for et måltid.

Når jeg skal en tur hjem, er jeg mere hensynsfuld over for mig selv. Jeg flyver med Emirates til Dubai hen på eftermiddagen. Så giver Emirates mig et hotelværelse i Dubai med middag og morgenmad, og så fortsætter jeg til Kastrup næste morgen kl. 0820.

7 Kabul

Krig og fred

Det er mere eller mindre en aftale, at vi danskere går over og spiser ved halv syvtiden. Det er også en tradition, at vi sætter os udenfor og småsnakker om verdens store og små hændelser. Den anden aften var vi kun to, der spiste på det tidspunkt. Den ene var en af missionens juridiske rådgivere. Den anden var mig. Han har nu i halvandet år brugt al sin fritid og del penge på at studere (on-line) ved et universitet i Amerika. For nogle uger siden var han i USA, hvor han blev gradueret med kappe og firkantet hat osv. Nu har han så en "Master" titel i noget med konflikt. Han har også en baggrund som advokat i Danmark, men har for nogle år siden valgt at arbejde som han gør nu. Nemlig som juridisk rådgiver i missioner rundt om i verden.

Han er en hyggelig fyr, men også en, man kan blive klog at tale med, og da vi kun var os to, faldt talen på noget af det han havde beskæftiget sig med.

Det er meget længe siden, der har været så få konventionelle krige, som der nu – altså krige, som falder ind under Genevekonventionerne – to lande, der slås med hinanden.

Der er en masse ufred og usikkerhed, som destabiliserer verden, men det skyldes bla. at medierne overeksponerer disse begivenheder, der slet ikke ville have den samme spredning af frygt, hvis ikke medierne tænkte så meget på oplag og seertal. Små og store hændelser fra hele verden bliver serveret i farver på desserttallerkenen ved aftenkaffen.

Reelt er der tre lovlige begrundelser for at et land går i krig. 1: Hvis man bliver angrebet, har man lov til at forsvare sig. 2: Hvis FN's sikkerhedsråd har sagt god for det. 3: Hvis et lands regering ikke kan eller vil tage vare på deres befolkning, så har det internationale samfund en forpligtelse.

En arbejdsdag

En hel del af mit arbejde ligger i Indenrigsministeriet. Det er uden sammenligning Afghanistan's største ministerium. Det omfatter bl.a. politiet i modsætning til Danmark, hvor politiet hører under Justitsministeriet. Der sidder naturligvis en minister på toppen. Under sig har han en række viceministre. Det er lidt uklart, hvordan de bliver valgt, men der er nok penge med i det.

Længere nede i organisationen finder man mine samarbejdspartnere. Det hedder "General Directorate for Monitoring and Evaluation". Det toppes af en Generaldirektør, som er ganske veluddannet, bl.a. i udlandet. Han taler et meget smukt engelsk og er en flink mand – det betyder ikke, at han ikke ind imellem gør det der passer ham. Han er civil ansat, og det er usædvanligt. Næsten alle i den del af ministeriet er politifolk.

Cheferne i de to underafdelinger har begge rang af oberst (her har politifolk en militær rang)

De to afdelinger sidder i hver sit ikke særligt store lokale. De består begge to af en halv snes mand, der alle sidder ved meget små skriveborde af gråt metal. Chefen sidder i det fjerneste hjørne og har et skrivebord af træ.

Ofte besøger jeg dem 2 – 3 gange om ugen, og der er en vis procedure omkring den tur.

24 timer før skal jeg bestille transport. Transporten udføres af det vi kalder CP (Close Protection). Det er et internationalt sikkerhedsfirma, der tager sig af det. Så skal jeg bestille en tolk – også dagen før. De to oberster taler ikke engelsk, så der skal tolkes fra engelsk til dari. Jeg nævner ikke navne. Det er en gylden regel, at man ikke nævner navne eller for den sags skyld viser billeder af nationalt ansatte.

Jeg har altid sagt på forhånd, hvornår jeg kommer, men det sker, at de ikke er tilstede. Ofte er de kaldt til chefens kontor, men det kan også have andre grunde. Sidste gang var den ene oberst ude at købe ind til familiens fejring af Eid (fejringen af ramadanen afslutning). Eid giver tre fridage.

Ministeriet består af rigtig mange bygninger, der ikke er særlig pompøse. Det er et mylder, så snart man kommer ind på området. Dels er der mange ansatte – jeg har hørt 6 – 7 tusinde – og der er mange besøgende, der skal holde møder med deres kontakter.

Ministeriet er overfyldt, og det har man taget konsekvensen af. Man har – med amerikansk hjælp – bygget helt nye bygninger til ministeriet, og flytningen er planlagt. Det har den været nogle gange, men ikke usædvanligt er det også blevet udsat nogle gange. Den del, jeg har med at gøre skulle være flyttet i den forgangne uge, men også det er udsat til en ukendt dato.

Bortset fra under ramadanen får man altid te og måske et bolche, mens man nu drøfter de ting man skal have ordnet.

Hvis jeg er der hele dagen, bliver jeg ved frokosttid kørt over vejen til EU Delegationen, hvor man kan købe frokost. EU er jo ikke et land, så man har ikke en ambassade, men må nøjes med en Delegation. Chefen hedder ikke en ambassadør, men kaldes EU's særlige repræsentant.

Når jeg senere er færdig i ministeriet, står de to biler klar til at bringe mig "hjem".

Kald ham Knud

Det er min tolk. Ham der følger mig, når der er brug for det. Ham der oversætter det materiale, der skal oversættes. Han hedder selvfølgelig ikke Knud.

Han kom til EUPOL missionen i 2007, da det hele startede og er en meget erfaren tolk.

Heldigvis har vi også tid til at tale om andet. Blandt andet fælles bekendte.

Sidst jeg var her, fik vi en tolk, der kom hertil ret pludselig fra et tolkejob oppe nord på. Der var meget konkrete trusler mod ham. Han måtte væk fra stedet. Han fik tilbuddet om at flytte til Kabul. Det tilbud tog han imod, og det fik ret stor betydning for ham. Han fik nemlig kig på en

jævnaldrende pige, der arbejdede her i en anden afdeling, og en dag kom han ind på mit kontor og sagde, at han måtte have tre fridage. Han var nødt til at rejse hjem og tale med sine forældre.

”Det er vel ikke noget alvorligt” Spurgte jeg. Han smilede: ”Nej, jeg skal forloves og skal selvfølgelig have familien med på ideen”. Han fortsatte: ”Du kender hende godt, og du skal nok få at vide hvem det er”.

”Jeg er jo ikke helt blind – tillykke med det” Sagde jeg, og så grinede vi lidt

”Knud” kunne så fortælle, at der havde været lidt problemer i deres familier. Det er jo ikke normalt at unge mennesker selv finder hinanden, men det faldt på plads, og de blev gift. Nu har de fået asyl i Norge, hvor de bor med deres lille datter.

En del af de nationalt ansatte fra den gang er her ikke mere. Et par stykker er i Australien, nogle er i USA. En anden, der var en slags talsmand for de tolke, jeg havde med at gøre, er vist i Canada. Så vidt Knud vidste, var det vist illegalt.

Hvad skal Knud selv lave, når missionen lukker ned til nytår? Hans far driver noget forretning, og planen er at Knud skal tage over.

8 Kabul

Død og ødelæggelse

Det er ved at være hverdagskost med en terrorhandling. Nogle stykker i Frankrig, nogle stykker i Tyskland, noget i Irak og sågar også her i Afghanistan.

Når jeg går og kigger på, hvad der sker, og måske især hvem, der får det til at ske – hvem, der står bag og også gennemfører det, er der et par navne, der falder i øjnene. Det ene navn her er Taleban og også her, men også rundt om i verden, er det Islamisk Stat (IS). Al Qaeda hører man måske mindre til for tiden, men efterhånden rører de på sig igen her i landet. De har nu hele tiden været her, selvom visse danske politikere igen og igen har sagt, at de ikke er i Afghanistan.

Lad os tage Taleban først. Afghanistan har i mange, mange år være præget af krig og uro, og har på mange måder været et splittet land. På et tidspunkt kom Taleban til magten og indførte meget strenge islamistiske regler, der især gik ud over kvinder og børn. Det var værst i den centrale og sydlige del af landet, hvor Pashto-folket er dominerende og måske knap så slemt i den nordlige del, hvor tadsjikerne er dominerende. Kvinderne måtte ikke arbejde, når de bevægede sig uden for hjemmet skulle de være helt tildækkede, deres tøj skulle være løst, så man ikke kunne ane kvindelige figurer og skoene måtte ikke have hæle, der klikkede, når man gik. I øvrigt måtte de slet ikke bevæge sig ude, uden at være i ifølge af enten manden eller en anden voksen mand i familien. De måtte ikke høre radio, se fjernsyn eller høre musik. De måtte ikke se billeder. Faktisk var de "ikke personer" – de havde ingen rettigheder. Skulle de vidne i en sag, skulle der være mere end fire kvinder til at opveje en mands udsagn. Hvis de ikke rettede sig efter disse og andre regler, fik de tæsk med stokke – ikke bare af ægtemanden, men også af rettroende mænd, der så dem på gaden.

At kvinder ikke måtte arbejde, gjaldt også for kvindelige læger. Det betød bl.a. at kvinder ikke kom til læge. Kvinder kunne ikke gå til en mandlig læge. Piger måtte ikke gå i skole og skulle i øvrigt følge reglerne for kvinder.

Til gengæld var der ingen korruption under Taleban. Hvis nogen forsøgte, blev de skudt på stedet.

Talebans terrormål retter sig altid mod regeringen, retsvæsenet, politifolk, militærfolk, eller internationale, der hjælper regeringen på en eller anden måde, især amerikanere.

Vi får dagligt sikkerhedsopdateringer, der viser det.

Talebans problem er, at sikkerhedsmyndighederne, sandsynligvis støttet af et effektivt efterretningssystem, faktisk bliver bedre og bedre til at tage det i opløbet. Det ved at være længe siden, Taleban har haft held til at gennemføre noget større her i byen. Dertil kommer, at man fra den anden side hele tiden søger at lokalisere Taleban-ledere, for derefter at sende en drone afsted....

Taliban er ikke en velorganiseret enhed. Der er en del fraktioner, som også bekriger hinanden, ligesom, der er en del krigsherrer, der driver deres egne små krige.

IS operer på lidt en anden måde. Kort fortalt går de efter at sprede skræk og rædsel ved at slå så mange ihjel som muligt. Det gør ikke spor, at det er uskyldige mennesker eller at det er deres egne landsmænd, bare de slår mange ihjel. Når man ser bort fra de egentlige krigshandlinger i f.eks. Syrien og Irak, så er IS nok ikke en egentlig organisation, men består af sympatisører, der lever mere eller mindre verden over.

Her i landet angreb de en i øvrigt fredelig demonstration, der demonstrerede for at få linjeføringen af nye højspændingsledninger til at gå omkring Kabul, der har problemer med elforsyningerne. Tre selvmordsbombere blandede sig med menneskemængden. Dødstallet har nu, efter hvad jeg har hørt, passeret 100. Det samme sket i Nice i Frankrig og et par gange i Tyskland.

IS tog skylden – eller æren, hvis man ser det fra den side. Det gør de gerne, hvis de ved, at gerningsmændene er IS-sympatisører.

Formålet er givetvis at sprede så meget skræk og panik, at mennesker til sidst vælger at gå over til dem, bare for at få fred.

Så er der selvfølgelig også nogle paphoveder, der har helt deres egen krig, f.eks. den nok så berømte eller berygtede nordmand på Utøya.

Surt.... eller måske sort show

En kollega, som var på vej fra London til Dubai med flyselskabet "Emirates", fortalte om denne oplevelse:

Da man var i gang med boarding i London, kom der en pæn, ikke helt ung, dame og satte sig på vinduespladsen foran ham. Lidt efter kom der en pæn sort mand og satte sig ved siden af hende.

Lidt efter kaldte den pæne dame på en stewardesse og sagde til hende:

"Det passer mig dårligt at sidde ved siden af denne sorte mand".

Stewardessen smilede venligt og sagde:

"Jeg skal se, hvad jeg kan gøre for at løse problemet, hvis De vil vente et øjeblik".

Lidt efter kom stewardessen tilbage, smilede til den pæne dame og sagde:

"Jeg har fundet en løsning" og henvendt til den sorte mand sagde hun smilende: "Hvis jeg må

ulejlige Dem med at tage deres håndbagage og følge med mig, Jeg har opgraderet Dem til Business Class".

De omkringsiddende sad alle med et stille smil.

9 Kabul

Skøder og matrikelkort

En hollandsk kollega underviste afghanske politifolk, der som bekendt ikke er højt uddannet, hvis uddannet overhovedet.

Det var ikke en del af det planlagte pensum, men alligevel spurgte han klassen:

”Hvor mange af jer mener at jorden er rund”?

Der rejste sig en del hænder, men omkring en tredjedel rakte ikke en hånd op. Derfor var det næste spørgsmål nærliggende:

”Hvilken form mener i så, jorden har”?

Man mente, at jorden havde form som en kæmpe stor skål.

Kabul ligger i en kæmpeskål – i en dal 1800 meter over havet. Bjergene omkring er skålens sider, så det med at jorden er formet som en skål er faktisk det man ser.

Op ad skålens sider (bjergsiderne) ligger huse. For mig at se har disse huse en fin udsigt og måske mindre støvet luft end her i bunden af skålen og som sådan måtte være dyrere end huse her i bunden af skålen. Det sludrede jeg lidt med min tolk om. Han forklarede, at husene på bjergsiderne bestemt ikke var dyrere. Det var alle bygget illegalt. Folk var kommet til byen og havde slået sig ned på bjergsiderne, hvor ingen lavede vrøvl over at de byggede sig et hus. Det var besværligt at bo deroppe, bl.a. fordi der ikke var vand. Man skulle bære det vand op man skulle bruge, og man ejede ikke jorden, huset lå på, så det var ikke rigmandskvarterer man kunne se op ad bjergsiderne.

Det er i øvrigt et generelt problem her i landet, at man nok kan eje jord, men der er ikke et system, hvor man kan dokumentere ejerskabet – altså ikke noget med matrikelnumre, skøder, tinglysning osv.

Men det går vel meget godt alligevel?

Nej, det gør det ikke.

Hvis man forstiller sig, at Taleban trænger ind på et område, og dem, der bor der, flygter.

Når de kommer tilbage til deres hus eller landbrug et par år senere, er der ofte nogen, der har taget det i besiddelse. Hos os ville der så komme juridiske slagsmål og retssager, hvis dem, der bare havde taget ens hus, ikke ville flytte frivilligt. Det gør der ikke her. Man kan ikke dokumentere ejerforholdet, så det kræver fysisk styrke, være stærkere, for at få sit hjem tilbage.

Inden for det sidste år har der kørt sager mod folk højt i systemet. De har været tiltalt for bla. "land grabbing" – simpelthen sat sig i besiddelse af land, som de ikke ejede. Det land har de så solgt med fortjeneste

Jo, mangel på bureaukrati kan også være et problem.

Afghanistan holder vejret!

Der er mindst to grunde til, at mange her holder vejret for tiden. Der er formentlige mange grunde til det, men lad os nu nøjes med de to.

Torsdag og fredag i denne uge vil man fejre Afghanistans uafhængighedsdag(e). Det skal bl.a. – mener nogen – fejres med demonstrationer og vistnok flere forskellige. Demonstrationer plejer af lave en del ravage i byen – mange mennesker, trafikken går i stå, folk kommer ikke på arbejde. Endnu værre gik det sidste gang, da tre IS folk sprang sig selv i luften midt i folkemylderet. Det tog mere end 80 med sig i døden og mere end to hundrede blev såret.

Vi har allerede fået at vide, at vores porte er lukkede de to dage – mindst.

En anden grund til, at man holder vejret er potentielt alvorligt. Efter valget for et par år siden opstod der en voldsom uenighed om, hvem der havde vundet og hvem, der nu skulle være præsident. Efter lang tid og med international hjælp opnåede man enighed om, at den ene skulle være præsident. Den anden regeringschef – eller premierminister om man vil. Det hele blev kompliceret lidt af, at de to har hver sin etniske baggrund. Den ene tilhører den største gruppe, Pashto, mens den anden tilhører tadsjikerne.

Der blev lavet en detaljeret aftale om, hvordan tingene skulle køre. Så langt så godt.

Nu er man ikke enige mere. I medierne kan man dagligt læse om, hvor uenige de er. Der er så skarpe ord i mellem de to og deres baglande, at det, for et utrænnet øje, som mit, kan udvikle sig til en kritisk situation.

På sidelinjen ser man så den tidligere præsident, Hamid Karzai, i fortrinsvis internationale medier kritisere regeringen for det ene og så det andet.

Endelig er der en anspændt, krigslignende situation i Helmand, som også skal håndteres politisk.

Vi får se, hvordan det går.

10 Kabul

En tur hjem

Spørg hvem som helst af mine kolleger her: "Hvornår skal du på leave"? Og du vil altid få et hurtigt, klart svar med dato, klokkeslæt og flyselskab... mange vil endda kunne give dig datoerne for turene hjem i det kommende halve år. Ikke fordi luften her giver en bedre hukommelse, men fordi turene hjem føles vigtige, noget man planlægger og ser frem til. Man aftaler med familien derhjemme, om der er begivenheder hjemmeopholdet skal passe sammen med, man booker fly, og transport til og fra Kabul lufthavn.

Allerede i første halvdel af juli bookede jeg min tur hjem den 24. august og alle bookinger i forbindelse turen.

Den 23. om aftenen var jeg klar med kuffert og skudsikker vest. De danske kolleger var der også. Der er tradition for, at man møder op og ønsker god tur. Så får man en rigtig mande-krammer med skudsikker vest. Egentlig er jeg ikke så meget for mandekrammere, men her virker det ok.

Mit transportmiddel var en Boeing 777 fra Emirates i første omgang til Dubai – altså et fly, der kunne tage godt 300 passagerer.

Der var ændringer i lufthavnen. Den første gennemlysning af bagagen sker nu i en lille sidebygning og ikke i selve lufthavnsbygningen.

Check in foregår forbavsende hurtigt og smidigt – man får boarding card, og hotel voucher (Emirates giver overnatning + middag + morgenmad på et hotel).

Så går man op til pas/udrejsekontrol. Det går også fint. Enkelte gange sker det, at en og anden har glemte at holde øje med om ens visum er udløbet – det er skidt, for så må man vente til man har bragt sit visum i orden – det tager et par uger.

Transithallen er udvidet til ca. det dobbelte. Da jeg kom her første gang var Air India det eneste ikke-afghanske selskab, der fløj på Kabul. Så kom FlyDubai – et Dubai baseret discount selskab, der ikke er så discount endda. Så kom Turkish Airlines og nu også Emirates. De to sidstnævnte flyver dagligt med store fly – mere end 300 passagerer. Alle de afghanske selskaber flyver endnu, men ingen af dem har tilladelse til at flyve i EU's luftrum grundet noget med sikkerhed. Vi har i lang tid ikke kunnet bruge de afghanske selskaber

Mit fly med Emirates var fyldt med passagerer og en masse bagage og var startklar, da kaptajnen kunne oplyse os om, at dette fly, fuldt lastet kun kunne starte mod vest. Bjergene mod øst er for høje. Det betød problemer for os. Der ville være for meget medvind til at vi kunne komme hurtig nok op. Altså skulle vi vente til vinden vendte.

Vi sad i flyet i 2 timer og 30 min før vinden artede sig. Fint nok, man har jo kun et forsøg på at komme over bjergtoppene. Det tog så yderligere små 3 timer at flyve til Dubai. Jeg havde masser af tid. Jeg skulle jo bare sove inden, jeg skulle tidligt op og med det helt store fly til København. Jo,

så glæder jeg mig altid til at gå en aftenfrisk tur på gaden, når jeg kommer til Dubai. Jeg har jo ikke gået tur på gaden i mere end to måneder.

Bagagen blev anbragt på værelset, og så ud på gaden..... og ind igen. Klokken var godt nok over ti aften, men der var også 39 fugtige varmegrader og altså ingen aftenfrisk tur til mig.

Massoud Day

Man kunne også kalde dagen for "Martyr dag".

Ahmad Shah Massoud blev født i 1953. Han tilhørte den næststørste etniske gruppe i Afghanistan, tadsjikerne.

Allerede som ung ingeniørstuderende gjorde han sig gældende i krigen mod russerne og blev kendt som "Løven fra Pansjir".

Han blev senere forsvarsminister, men røg ud sammen med Rabbani-regeringen, da Taleban tog over i 1996.

Han var som nævnt Tadsjik og hans etniske baggrund og militære formåen gjorde ham til commander over det man kaldte "Nordalliancen" i kampen mod Taleban-styret.

Den niende september, 2001, blev han dræbt – formentlig af Al Qaeda agenter eller Taliban.

Den tidligere præsident, Hamid Karzai, udnævnte Massoud til national helt og hans dødsdag, den 9. september, skulle herefter være national helligdag. Samtidig blev der rejst et stort monument midt i en rundkørsel her i Kabul. Naturligt nok hedder denne rundkørsel nu "Massoud-Circle".

Dagen bliver fejret med en del højtideligheder og mange mennesker forsamlet bl.a. i Massoud Circle.

Steder med mange forsamlet er altid bekymrende her i landet. Ikke mindst fordi den forgangne uge har været blodig, seneste med et angreb på forsvarsministeriet i tirsdags med 41 dræbte og mere end 100 sårede.

Sidst jeg skrev, at man holdt vejret, skete der ingen ting.

Nu holder man igen vejret.

Flaget på halv

"Massoud Day" er fridag. Når en fridag falder på en fredag, så er den følgende dag også fridag. Derfor sidder jeg nu, den 10. august i korte bukser og skriver.

Sidst på eftermiddagen i går hørte jeg, at man havde haft et "Medevac" – en person var evakueret af medicinske årsager. Det var en fra det sikkerhedsfirma, der varetager bevogtning, transport af

os osv., der havde fået et hjerteanfald, og var bragt til det franske hospital i den militære del af lufthavnen. Der er godt nok afghanske hospitaler, men dem bruger man af flere årsager ikke.

På det franske hospital gør man det man kan der. Hvis videre behandling er nødvendigt, bliver patienten fløjet til Dubai.

En transport til Dubai blev i dette tilfælde ikke nødvendigt.

Ved otte-tiden i aftes fik vi alle en SMS: "Han klarede det ikke". Vi fik beskeden omkring tre timer efter, han var bragt til hospitalet, så det havde nok ikke gjort nogen forskel, hvilket hospital han var bragt til.

I denne SMS blev (igen) indskærpet, at dette ikke skulle på sociale medier. Pårørende, venner, familiemedlemmer skal ikke have den sørgelige meddelelse ad disse kanaler.

Her til morgen er flagene på halv.

11 Kabul

Et "spændende" job.

Man siger, at der er 156.000 politifolk i Afghanistan. Man må håbe det er rigtigt, for det vil være svært at tælle dem.

Der kan fortælles mangt og meget om politiet her i landet, men det lader jeg ligge i dag.

August 2016 har været det blodigste år nogensinde for politiet her i landet. Mere end ni hundrede politifolk eller folk med en eller anden tilknytning til politiet er blevet dræbt i august. Det har altid været farligt at være politimand her. Politiet har altid været mål for Taleban samtidig med at politifolk bevogter en masse steder, og bliver slået ihjel i forbindelse med angreb på det sted de bevogter

Alligevel er søgningen til politiet ret god. Dels fordi arbejdsløsheden er stor. Dels fordi ansættelseskravene ikke er særlig strenge, skønt man nu taler om, at man skal tilstræbe at nyansatte kan læse og skrive, men så langt er man ikke nået endnu. Dertil kommer, når man skal tale mindre pænt, at det jo er et job, hvor man kan opkræve "Gebyrer" for mange ting.

Det er selvfølgelig mindst ligeså tragisk, at de dræbte politifolk jo som regel efterlader kone og børn, der så stilles i en ekstrem dårlig situation. Man har længe talt om at etablere et hjælpesystem til politienker, men her kan man tale om ting meget længe, uden at det rigtig bliver til noget. Retfærdigvis skal man sig at denne hjælp er godt i gang med at blive etableret.

For ikke så længe siden angreb Taleban hovedkvarteret for et politidistrikt her i Kabul. Porten var naturligvis bevogtet af politifolk, da en bil fyldt med sprængstof og en selvmordsmand kørte så langt frem han kunne før han detonerede sprængstoffet. Det resulterede selvfølgelig i både dræbte og sårede. Folk ilede til for at hjælpe, men få minutter senere kørte Taleban nok en bil med sprængstof frem og detonerede. Dermed fik man ram på dem, der hjalp, og fik dermed sendt en besked om, at man ikke skulle hjælpe i sådanne situationer.

Blandt dem, der blev dræbt i anden omgang var distriktets chef og næstkommanderende, der var løbet ud for at hjælpe til. Egentlig er det ikke godt lederskab. En leder skal principielt ikke være i frontlinjen, men sørge for at bevare overblikket og dermed være i stand til at styre begivenhederne. Det er naturligvis fuldt forståeligt, at de gør det, men samtidig forærer de også Taleban et par fine trofæer, som Taleban nok skal vide at fremhæve.

41 blev dræbt og godt hundrede blev såret ved den lejlighed. Nu er det snart 14 dage siden det skete, så dødstallet er nok lidt større nu.

Sorte sokker

Niels Hausgaard fortalte en gang, at han normalt købte æg hos en landmand på hans hjemegn. Landmandens høns blev passet af konen, Marie. En dag kom han derud for at købe æg. I det samme kom Marie ud fra hønsegården med et tørklæde om hovedet.

Hausgaard undrede sig og sagde:

”Hvad er det dog Marie, er du blevet muslim?”

”Næææh”. Sagde Marie. ”A prøvver bare på at undgå, at mit hår blywer moget (møget til)”.

Når man sidder i et muslimsk land som Afghanistan, kan man jo ikke undgå at undre sig over at tørklædedebatten nu igen får et opkog.

Jeg erkender at min hjernekapacitet er begrænset, men jeg kan ikke forstå det, men jeg er ikke så ung mere og har kun gået i skole i ganske få år og kun hver anden dag, men alligevel.

Dog er jeg i stand til at forstå, at det er muslimer, man er ude efter, men hvorfor nu det.

Jeg har i tidens løb arbejdet sammen med folk tilhørende alle mulige religioner. Jeg har ikke haft problemer med det. Jeg ved ikke om mine samarbejdspartnere har haft det, men det har de nu ikke givet udtryk for. Men hvorfor nu muslimer. Her i landet går mange kvinder med tørklæde og blandt de kvinder, er der formentlig både flinke damer og møgkællinger, men det gælder vel også dem uden tørklæde.

Jeg har arbejdet sammen med muslimer i Bosnien, det sydlige Thailand, det sydlige Filippinerne, Malaysia, Indonesien og formentlig også andre steder, men har aldrig oplevet tørklæder som et problem, uanset om det så er af religiøse eller kulturelle årsager. Eller bare for at undgå at håret bliver moget

På kontoret i Malaysia, hvor jeg arbejdede i et par år, var der alt muligt. Vi blev inviteret til Eid-middag hos muslimer, til hinduernes lysfest, til kinesisk nytår og ja, så kom de lige forbi hos os op til jul.

Set med mine briller (købt i Indonesien) kan jeg ikke rigtig se, hvorfor man skal lovgive om påklædning. Må jeg så ikke gå med sorte sokker mere? Eller hvad med jødernes lille kalot?

Men indtil videre er der vist ikke en lov, der forbyder, at jeg undrer mig.

Undskyld, hvis jeg var lige ved at blive politisk – det var bestemt ikke min mening.

Uventet besøg

Her i landet hedder præsidenten Ashraf Ghani. En præsident har jo mange, mange opgaver, og det har Ghani sikkert også. En af de opgaver han – vistnok frivilligt – har taget på sig er at aflægge uvarslede besøg i forskellige dele af statsapparatet.

I den forgangne uge aflagde han besøg i politidistrikt 9 her i Kabul.

Politidistrikt 9 – eller som det kaldes i daglig tale, PD9 – ligger lige uden for vores mure, men vi var dog ikke berørt af besøget.

Præsidenten ankom til den ganske godt bevogtede indgang til PD9. De politifolk, der varetog bevogtningen har formentlig set lidt skæve ud i ansigtet, da han bad om at blive ført til PD9 chefens kontor. De vidste nemlig godt, at alle PD9 cheferne var taget til bryllup et sted inde i byen.

Da præsidenten ankom til det tomme chefkontor, kiggede han sig lidt omkring, tog sin telefon op af lommen og ringede til PD9 chefen, der jo blev mægtig stolt af at blive ringet op af præsidenten, men stoltheden holdt ikke længe.

Præsidenten spurgte: "Hvor er du henne"?

PD9 chefen svarede kækt: "Jeg sidder på mit kontor og arbejder!"

"Det undrer mig", sagde præsidenten. "Der står jeg nu, og kan ikke se dig!"

Hvad der videre skete, ved jeg faktisk ikke.

12 Kabul

10. dag i Muharram.

I dag er det den 12 oktober, og det er fredag. Det er den 10. dag i Muharram – en muslimsk fejring, der strækker sig over 10 dage og i dag er altså den 10. dag.

Her i landet fejres dagene fortrinsvis af det shiitiske mindretal. Afghanerne er langt overvejende sunnier.

Hvad er så forskellen på sunni'er og shia'er?

Det hele startede, da profeten Mohammed døde i år 632. Da opstod der en strid om, hvem der skulle efterfølge profeten. Sunnierne mente, at det skulle den mest kompetente af profetens tilhængere, men shia'erne mente at blodets bånd var stærkere. Efter meget strid med krig og kampe gik Sunnierne af med sejren, som shiaerne ikke anerkendte, og dermed var den muslimske verden splittet.

Her i landet er der, som nævnt, et meget stort flertal af sunnier, der betragter shiaer som vantro og frafaldne. Problemet er også at der er stigende indflydelse fra to sider. Dels fra det overvejende shia-muslimske Iran og fra det overvejende sunni-muslimske Saudi Arabien.

Her i landet fejres Muharam overvejende af shia'er, og dermed er der vel lagt op til ballade.

Allerede i går blev risikoen for ballade nævnt på den daglige sikkerhedsbriefing.

I aftes fik jeg så besked om, at bevæbnede mænd var trængt ind i Karti Sakhi Shrine (shia muslimsk) og at der var kampe.

Stedet ligger langt her fra, og ingen herfra er involveret.

Opdatering: Angrebet kostede 14 mennesker livet og der blev rapporteret 36 sårede.

Klar til landing.

Tiden hos mig lige nu minder noget om en tur i et fly, og man nærmer sig destinationen. Kaptajnen meddeler at vi snart forlader marchhøjden og begynder nedstigningen mod målet.

Man begynder at gøre kabinen klar. Man rydder op, kopper og glas osv. samles ind, ryglæn skal være oprejst, om lidt skal sikkerhedsbælterne spændes osv.

Hos mig skal tingene også gøres klar og afsluttes. Rapporter skal skrives færdig, tingene skal evalueres, evalueringen skrives ind i de afsluttende rapporter. Jeg skal lave en "Personal Evaluation Report" og mine chefer skal se om de er enige.

Så skal jeg en tur rundt i ministeriet og sige pænt farvel. Ligesom alle andre steder er der mennesker jeg er kommet til at sætte pris på, mens andre bliver lidt lettere at undvære. Endelig skal vi være værter for en middag for ledelsen i den afdeling, jeg har haft med at gøre. Der vil blive sagt pæne ord, kun pæne, selvom der ind imellem har været ting, der ikke har kørt helt som jeg syntes de skulle, men tiden er ikke til at træde rundt i det. Jeg ved jo at jeg er på vej væk, og det ved de også. På den anden side behøvede jeg og andre jo ikke at være her, hvis alting fungerede som det skulle.

Mit køleskab og mit TV er solgt, ja, solgt og solgt. Det gik lidt billigt sammen med en mikrobølgeovn, jeg fik af min nabo, da han rejste hjem for et par uger siden. Handlen var nok god nok. Jeg havde ikke regnet med at kunne sælge det. Lige nu er der mange, der sælger, men der kommer ingen nye, der vil købe.

Tilbageblik

Nu hvor jeg for sidste gang forlader Afghanistan er det nærliggende at kigge lidt tilbage på de tre ture, jeg har haft hertil.

Sidst i 2009 fik jeg en henvendelse fra Udenrigsministeriet, der foreslog, at jeg søgte et par stillinger ved EU's politimission, EUPOL, i Afghanistan. Efter at have tygget lidt på det, besluttede vi, at det nok gik an. Ansøgningen blev sendt. Vi fik også at vide, at ansøgningen var sendt til Brüssel. Derefter var der stille i en rum tid.

Vi tog på ferie i Thailand, og slog os ned i en lille hytte på en dejlig strand på en lille ø. Ikke så langt derfra var der en computer, hvor man kunne kigge efter e-mails. En dag kom jeg tilbage til Karin efter at have kigget mails.

"Jeg har fået et job – et år i Afghanistan – skal tiltræde ASAP – snarest – skulle arbejde i Balkh provinsen, byen Mazar e Sharif helt oppe nord på – Anti Corruption". Jeg havde skrevet ansøgning på et par stillinger, men den her var ikke en af dem.

"Tag derop og se hvad du kan gøre" var beskeden i Kabul da jeg ankom 1. marts 2010. Hvis meningen var, at jeg skulle udrydde korruptionen, må jeg nok erkende, at jeg ikke kom helt i mål på de syv måneder, jeg var der, og så alligevel. Chefen for det såkaldt "Uafhængige Politiinspektorat" fik en dom for korrupktion og måtte en tur i spjældet kort tid efter jeg rejste sydpå. I mit stille sind tog jeg lidt af æren for det – måske ufortjent.

Så var der nogen, der mente, at jeg måske kunne gøre lidt nytte i Kabul. Opgaven var at lave en uddannelsesstrategi for Attorney Generals Office – altså toppen af det offentlige anklager-system. Det viste sig, at det ikke var så enkelt. Organisationen var mildt sagt forvirrende, så det måtte vi lige kigge på først, og det fik vi fikset, og jeg tror nok uddannelsesstrategien er blevet ordnet sidenhen.

I 2012 tog jeg afsted igen med en imponerende titel "Chief Mentor", en titel, der til gengæld ikke siger noget om, hvad jobbet gik ud på. Det var en slags sekretariat for uddannelse af politichefer,

efterforskere og et mobilt trænerhold, der rejste rundt i landet og holdt kurser. Det var en lidt kompleks opgave, som jeg ikke skal trætte nogen med.

Så er der lige det, jeg er ved at afslutte nu. Det har nok været den vanskeligste tur jeg har vovet mig ud på. Jeg har været rådgiver for "General Directorate for Monitoring and Evaluation" - et nyoprettet direktorat i Indenrigsministeriet. Ikke fordi det var specielt svært, det jeg skulle lave, men mere svært på grund af (synes jeg) begrænset interesse fra ministeriets side. Omvendt må jeg også igen minde mig selv om, at hvis alting virkede, som det kunne ønskes, var der jo ingen grund til at vi alle sammen var her.

Sikkerhedssituationen, der er strammet til siden sidst, har heller ikke gjort det lettere. Når man er her skal man vænne sig til, at der hver dag kommer en sikkerhedsopdatering med lidt om hvad der er sket i det forgange døgn og med aktuelle trusler, der oftest ikke bliver ført ud i livet. Sikkerhedsforholdene er også skærpet markant, når man skal ud.

Så til det store spørgsmål: Har det hele nyttet noget? Eller som vi siger i Jylland: Ku det betale sig?

For det første må man ikke se min, eller for den sags skyld EU's indsats isoleret, men der er mange, mange elementer i indsatsen i Afghanistan.

Uden rigtig at have forstand på det, så tror jeg ikke, den humanitære indsats havde været mulig uden den militære tilstedeværelse.

Jeg tør slet ikke vove mig ud i snak, om det har været pengene værd. Hvordan skal man opgøre den økonomiske værdi af, at millioner af piger nu går i skole? at mange tusinde spædbørn overlever fordi kvindelige læger nu må gå på arbejde?

Det betyder ikke, at Afghanistan lige nu er fredeligt land med politisk stabilitet. Faktisk er der reel krig eller krigshandlinger dels i syd, i Helmand og i nord, i Kunduz, mens det brumler lidt rundt i landet. Et af de relativt fredelige steder er her, i Kabul.

Det ændrer alt sammen ikke ved at jeg er glad for at have været her, og lige nu mægtig glad for at jeg ikke skal blive her, men hjem.

Tak for nu.